

Womhaj Bóh!

Číslo 38.
17. sept.

Četník 3.
1893.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy šobotu w Šmolerjez knižničisčezetni w Budyschinje a šu tam dostać sa šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

16. njedzela po šwj. Trojicy.

Mat. 7, 1—5: „Nješbudźće, so bysčće wy njebyli šudženi. Pšchetož i kajtimž šudom wy šudźiće, i tajkim budźe wy šudženi; a i kajfejž měru wy měricze, i tajkej budze wam šašo měrjene. Šchto pak widziš ty tu čěštu w šwojeho bratra woku a teje rjady w šwojim woku njepytnješ ty? Abo kak móžesh ty k šwojemu bratrej rjeknyć: njech ja tebi tu čěštu i twojeho woła wuczahnu? A hlaj, rjada je w twojim woku. Ty jebašo, wuczehnj přjedy tu rjady se šwojeho woła a potom dohladaš šo, so by tu čěštu se šwojeho bratra woła wuczahnył.“

Šudjenje njecha tón Šnjes i žyła šakafacž. Kak bychmy hewał jeho šłowo: Hladajće šo šalschnych profetow! dopjelnicž móhli, jeli so nješmeli i žyła šudźić? Wšchał je dar šwjateho Ducha, so my duchow rošdželimy a my njenamašamy šo do wšchelatic chłowškich mēnjenjow, jeli so nimamy nicžo wot tuteje šhmanošće. Nješbudźće, so bysčće wy njebyli šudženi; to budžemy drje šrošymicž, hdyž na šwoje šwucžene wašchnje, druhich roššudźić, kēžbujemy. Š wjetšcha rēcizmy tak wo druhich, so najpřjedy to, šchtož je šte na nich, wušbēhujemy. Š wjetšcha šo jako šarisejški wysche žłonika štajimy. Čěžko jeno to dobre, šchtož šo w druhim namaša, pšchipošnawamy. Šawišć napjelni našche wutrobny. My nje móžemy čerpicž, so bližšchi nēkajku šhwalbu pšched nami ma. Duž jeho rad we woczomaj druhich pomjenšchujemy a jemu šwoje pšchipošnacze šapowjedžimy. Pšchecziwo tajkemu njełubošnemu šadžerženju

praji tón Šnjes, kiž je hižo přjedy čžichich a mērných šbōžnych šhwalit: Nješbudźće, so bysčće wy njebyli šudženi. Š so njebychmy nihdy na to šłowo šapomnili pšchi šwojich wšchēdnych rošrēcžowanjach! Tak hušto wšchał wo druhich rēcizmy a šchtož mamy prajicž, je i wjetšcha ššoržba abo šamo hanjenje a pšchišłodjenje. Tak rēcža knježa pšchecziwo čzeledži, čzeledž pšchecziwo knjejštwu, jedyn šušod pšchecziwo druhemu, šwētny čžłowjeł pšchecziwo wērijazemu, wobrocženy pšchecziwo nje wobrocženemu dla hješšbōžnošće. Ale kak mašo šamōže čžłowjeł prawje šudźić. Škutk drje wón widži a šudži po nim, ale kak we wutrobje wonhlada, to wón nje wē; wón nje wē nicžo wo tym, kak wulke je špytowanje było, hacž drugi njebu hałle po dołhim bēdženju pšchewinjeny, hacž wón prawje wjedžišche, šchtož rēcžišche abo čžinjēšche. Tola ma šo wobštoržicž a šudnik i nim. Duž nješbudźće; i kajfejž měru wy měricze, budze wam šašo měrjene. Kajkiž šy pšchecziwo bližšchemu, tajki je Bóh tón Šnjes pšchecziwo tebi. Jeho je šud. Wón nješmilneho wuštorčži se šwojeho krałěštwu. Duž dyrbimy hižo šwoje dla, hdyž chžemy pšchecziwo nam šamym šmilni być, tež pšchecziwo bližšchemu šmilni być. My wšchał nje móžemy šnjesć, so naž jako tajkich wošmu, kajžnyž šmy; my wšchał žadamy, so bychy nam wodawali, wšcho k lepšchemu wobrocželi, šchtož rēcizmy a čžinimy, a pšchikryli, w čžimž šhrēšchimy. Wšchitto, šchtož wy chžecze, praji tón Šnjes, so bychy wam ludžo čžinili, to čžinće wy jim tež: to je tón šakoň a čži profetojo.

A wšcho, šchtož šebi wot Boha wušpōšymy, to dyrbimy tež našchemu bližšchemu popšchecž.

Tola by něchtó napschecziwicz mohł: Njejsmy swojemu bratrej winojczy, jeho wot swojeho smylka wufwobodzicz? Sawěscze je to pschisłuschnosc wěrneje bratrowskeje luboscze, ale to njejsmě so stacz w tamnym samoprawym budzenju teho bližscheho. Duž tón Knjes dale praji: Schto pał widzišch ty tu czěsku w swojeho bratra wofu a teje rjady w swojim wofu njeprytnejesch ty? Může bycz, so bratr w swojim wofu czěsku ma. Duž njewidzi wjazn prawje pucz Božich kasnjow a samyli so wot njeho. Ale hdyž my so nětk na njeho dany, so bychmy jeho budzili a satamali, dha mamy my rjady w swojim wofu. Pschecziwo naschej hordosczi, kotraž panjeneho bratra na mēscze satama, je jeho pad jeno nēschtó knadne, kaž czěska pornjo rjadze. Kał mōžesch, rjeknje Khrystuś, t swojemu bratrej prajicz: Njech ja tebi tu czěsku s twojeho wofa wuczahnu. A hlaj, rjada je w twojim wofu. Kał dha je mōžno s tutej rjady, se swojej nješmilnosczu, hordosczu a samoprawdosczu teho drugeho sahajicz? Njebudžemy jeho wjele sferje sranicz a jeho sahjenje njemōžne czinicz?

Ty jebato, woła tón Knjes na tajkeho czěstufudžazeho człowjeka, wuczehń najprjedy tu rjady se swojeho wofa a potom dohladaj so, so by ty tu czěsku se swojeho bratra wofa wuczahnył.

Kał pał to czinicz? Moji lubi, to njemōžemy sami se swojej mozu. Se swojimi najlěpschimi pschedewšaczemi njemōžemy rjady se swojeho wofa wuczahnycz, šebi luboscž dohycž t Bohu a t bližschemu. Jedyn to mōže, Jesuś Khrystuś, tón dobry lēkar ja wschē khoroscze. Wón sahoji wschu schodu. Pytajmy pola njeho sahjenje nascheje khoroscze; hromadže se swojim bratrom chzemy to czinicz, so t njemu wołacz, jeho lubowacz a so jemu dowēricž. Samjen.

Jesuś a człowjekojo.

I.

Jesuhowa mōz nad człowjekami.

(Pofraczowanje.)

W czim wobsteji potajnstwo tuteho saczišcza, kotryž Jesuś nad człowjekami czini? Bjes dwēla w tym, so czi, kotřiz so jemu w lubosczi bliža, srošymja abo tola saczujaj, so w tym człowjeku Bōh sam jim napschecziwo stupi, a so je temu Bōh-człowjetej mōz data, kōždu duschu s hubjenstwa won a horje t njebješam posbēhnycz. Pschi tym wostanje — człowjekojo so najmōžnišcho t temu czehnjeni saczujaj, kotryž mōže jim najwjazn dacž.

My pał tu na prēnim mēscze wo tym rēczecz njechamy, schto Jesuś człowjekam dawa, hacž runje mamy to tež rospominacz. Nasch prēni wotpohlad je, pokasacz, kał wón s człowjekami wobkhadžuje, schto to je, s czimž šebi wutroby dobudže a s džiwnej mozu t šebi czehnje. Haj, to chzemy wopomnicž, so tež my sa nim khodžo a psches jeho Ducha pomoz nawuŋjemy s naschimi šobuczłowjekami wobkhadžecz, kaž so kłuscha. — Tak chzemy šebi po rjady wobhladacz, kał Jesuś s khorymi a se strowymi, s khudyimi a s bohattyimi, s wuczennyimi a s džēcziimi, s pscheczelemi a s nje-pscheczelemi, s wērjaznymi a s khablaznymi, dwēlowaznymi ludžimi wobkhadžuje. Ale ja šebi myšlu, so my to jenotliwe lēpje a ruczischo sapschimnjemy, hdyž s woprēdka w šhromadnym wobrasu pschewidžimy, schto je potajnstwo jeho mozy nad człowjekami. Duž so najprjōdžn powšchitkownje praschjemy: „Kajzn człowjekojo czinja tajki saczišcž na naś, so so jim dowērimy?“

3. K tomu mašch dowērenje?

Bjes dwēla czēlna rjanoscž mōžny, husto kuskaršci saczišcž na druhich czini. Tak mōže tež rjenje spēwazy hlōś ludži wulžn sahoricž. Tak mōža tež duchapoŋni ludžo se swojim duchom naschu wutrobu khwilu sapschimnycz. Tak mōže człowjek se swojej wēdomoscju wulki saczišcž na tych czinicz, kotřiz so wokolo njeho, a wschelakim s wužitkom bycz. Ale wēsta wēz je, so mōže so te kublo

tež pola człowjeka namacacz, kotryž je zyle niški w swojim smyšlenju a kotryž je šebicžny w swojej wutrobje. S tym je dopokasane, so to wošebnosczje njejsu, kotrež moju wutrobu dobudža. Tež daloko myšlicž njetrjebamy a so dopomnimy, so druhdy człowjekojo, kotřiz najhlubšci saczišcž na naś czinjachu a kotrymž my swōlnimi swoju wutrobu wotewrichmy, wot wošebnosczow, w šwēcze tał wulžn khwalenyč, mačo abo nicžo njemējachu. Duž dyrbi to s nēcžeho drugeho wukhadžecz. Ale schto to je?

Woprawdžity hlubokopšchimazy a wutrobudobwazy saczišcž mōže pschezo jenož cziste a nješebicžne smyšlenje czinicz — człowjek, kotryž s luboscju wērnoscž a wērnoscž s mudrosczu sjednocza. Dyrbi-li so człowjetej dowēricž, je to prēnje, so šym pschekwēdczenny: wón je mōj šwērny pscheczel; wón chze mi jenož wužitk pschinjescž, niž pał wote mnje wužitk czahnycz; wón to ženje wopał wužitwacz njebudže, hdyž jemu swoju wutrobu wotewrju.

Sa šebi wot człowjeka žadam, kotremuž chzu so dowēricž, so wón mi prawje rošymy. Tajke srošymjenje pał s luboscze wukhadža. Luboscž, kotraž so do drugeho nuts myšli, je macž wobšbožazeho pōšnacza człowjekow. Niž kōžde pōšnacze człowjekow pschinješe dowērenje. Čžert tež człowjekow snaje a wón to t temu wužije, so by człowjekow wobškoržil a stasyl. (Čžitaj sapoczatf knihow Šiobowych.) Čzłowjekojo khētsje smylki swojich šobuczłowjekow pōšnaja. Tajkich je, kotřiz hnydom na człowjeku widža, schto je w nim a schto jemu pobrachuje. Kōždy rad tajkim s puczaj dže. Nješebicžna, šmilna luboscž pał wutrobu dobudže, wutrobu wabi, so so wottamnje a po tym puczju człowjeka pōšnaje.

Pschi tym wschēm pał ta luboscž bjes wužitka wostanje, hdyž njeje sjednocžena s wērnoscju a šwjatej khutnosczu. Na pschikad: ty mašch s człowjekom czinicz, kotryž so dla czežkeje winy, kotruž je na so složil, tyšchi. Dobudžesch šebi ty na njeho saczišcž, hdyž ty jemu we wschej šmilnosczu rošestajesch, so to tał ško njeje, so šu so tawšynty druhich człowjekow czežicho pschekrēschike, bjes teho so bychu šebi czežke šwēdomnje teho dla czinike? „D ty hubjenny trošchtarjo“, tón praji a so wotwobroczi. Abso wón twōj „trošcht“ do so šrēba a potom? — haj potom by ty jemu s pscheradnikom. Woprawdže, tón tyšchenny šebi žada, so ty žyłu hlubokoscž jeho hrēcha s nim saczujesch a pschi tym wschēm na nim njesadwēlujesch, so by jeho wopaczny pucz jenož satamał, ale so by jemu pucz t wumōženju pokasał.

Grēch satamacž a hrēschnika posbēhnycz, to mōže jenož tón człowjek, pola kotrehož šu luboscž a šwjata khutnoscz, ponižnoscz a wērnoscž sjednocžene. Wēšte a jašne dyrbi tež bycz, kotry pucz wjedže t wumōženju. Schto chze so sa dusche druhich staracz, dyrbi wjedžecz, schto wón chze a schto ma czinicz. Hdyž my t lēkarjej pschindžemy, a jemu naschu khoroscž rospowjedamy, my wot njeho woczakujemy, so je šebi wón wo šrēdkach, kotrež dyrbja nam pomhacz, poŋnje jašny. Hdy by wón tał powjedał: „Haj, tu by operazija dobra była, ale ta wam wulku boloscž nacžini — ja šym s lēkarštwom w tajkich padach tež dobre nashonjenje czinił“ — njewērno, wot tajkeho lēkarja so my s njedowērenjom wotwobrocžimy: „Sa so sa to džakuju, to chzedža na mni špytacž, schto by wuspēch mēlo.“

So tajkim je jich wschelakich po šdaczu napschecziwnych wošebnosczow trjeba, hdyž chzesch na drugeho saczišcž czinicz. Čžim šylnišchi je człowjek w swojim smyšlenju, czim mōžnišchi budže jeho saczišcž.

Ale tajkeho smyšlenja njenamatašch w žanym człowjeku na šemi. Šēd šebicžnosczje je naś wschitkich stasyl. Šebicžnoscz je so dobyła do wutroby, so tež te najlěpsche dary kasny. Hdyž by tež šmilny, šebi tola woblicžujesch, hacž mohł tež wužitka s teho mēcz. Tež tam, hdyž je luboscž najczisčischa — ja šebi myšlu na macžerņu luboscž — kał pobrachujetej tež tam husto mudrosč a šwjata khutnoscz! Kełto wopaczneje mjehkoscze pschecziwo džēcžom.

A hišcžje jene naspomnju. Kōždy, kotryž człowjekow snaje, wē, so kōždy krōcz jena rjana wošebnoscz człowsteho smyšlenja druhu napschecziwnu wusamkuje. Schtož ma wulke myšle wo šwēcze, sa małe wēžy jašneho wōczka nima. Ščērplivy šforoženje kruty njeje; krutemu pobrachuje ščērpliwoscž. Pschecželny człowjek czicheje myšle dar nima, hdyž je trjeba, tež wustupowacz.

Wschudžom njedospōšnoscz. Žadyn Luther, žadyn Moltka so wuwšacz njemōže. Hdyž pał ma kōždy šwoje smylki, tež žadyn khmany njebudže s prawej jašnosczu a wutrobitošču se swojimi šobuczłowjekami wobkhadžowacz. My na pschikad wēmny, so je šylsa šmilnosczje nad šabudženyim wulka mōz. Hdyž pał šebicžnemu, samoprawemu człowjetej so tež tał bližimy, jemu hubjenu

službu wopokasamy. Tu by krute słowo do świadomija rěczane i wjetšim wužitkom bylo. Szłowjeka sasnac a jemu tak napschecziwo stupicz, kaz bebi to jeho wutroba žada — moze jenož jedyn, ton, w kotrymž poknošč wšcheje mudroščje a luboščje bydli.
(Pokracczowanje.)

S nětežiškeho slubjeneho kraja.

Schneller, Bethlehemski ewangelski duchowny, pišche tole:

W Palastinje so pschi fozdym kupowanju jara handluje, hdyž njehašč sjebany bycz. Psched krotkim chyzch w Bethlehemje sa swojeho pscheczela něščto wurěsane i wolijowehe drjewa kupicz. Arabiskeho pschekupza so sa placzišnu wopraschach. Wón wotmolwi: „Hewaf 100 pijasterjow, ale dokelž by ty, jenož sa 70.“ Budžich nětko hlupny byl, kaz někotryžkuliz puczowar, kotrychž lětnje wjele tyžaz do kraja pschińdže, budžische pschekupz swoje 70 pijasterjow dostał a mały dar hiščjeze k temu. Mi pak běšche ta wězka pschedroha. Pschemyšlich bebi, so mam i arabiskim wikowarjom czinicž, a šadžich 12. Na tym žałosne stróžele pola pschekupza. Wón so na njebeša a na semju rocješche, so by wjazy hacž položju šhubił. Hdyž dołho doščj i nim rěczach a handlowach, jeho stóncznje stejo wostajich. Jeniczki džen šańdže, duž pschekupz te mni do domu pschińdže, a mje prošesche, so bych jemu tola to wurěsane drjewo wotkupil. Sa so jeho wopraschach: „Kaf wjele bebi džeržich?“ Wón wotmolwi: „14 pijasterjow.“ „Derje“, jemu te pjenješy na blido šadžich, „tu je mašč“. Nětko beč bebi teho wěšty, so bym dobru kup šczinik. So někotrych dnjach pať šhonich, so wón hewaf tu wěz sa 10 pijasterjow pschedawa.

Chzesch wot někoho něščto wjetšche kupicz, dom, polo atd., dha so czi ta wěz i wjetšcha najpriodžy darmo jako dar poskiczi. W lěcže 1884 pošlach w mjenje Serusalemsteho towarštwa tjišč wobhonjerjow do Hebrona, so bychu to město wobhladali a je-li někał možno, dom wotnajeli, so by so w nim mišionstwo sažožilo. Naschi wobhonjerjo psches rjany doł Estol, w kotrymž běšchtaj něhdy Josua a Kaleb, israelskaj wobhonjerjej, czahnyłoj, do Hebrona jěchachu a běchu po dołhim pytanju stóncznje wot sultano-weho fastojnika, efendija, pscheproscheni, so bychu do jeho doma fastupili, kotryž chyzsche wón pschenajecz. S nim do jeho doma fastupichu a hdyž běchu bebi po tukrajnym waščnju i najmjenšcha 10 krocž „dobry wjeczor“ pscheli a wo wšchelafich pódlanstich wězach rěczeli, pschińdžechu tak pschipóbla, kaz by to něščto cziščje pódlanste bylo, tež na tón dom. Dom so jim derje lubjesche a duž so sa placzišnu praschachu. Woni jemu prajachu: „Wly chzemj placžicz, ščtož je prawe, ščto bebi myšlišch, so je dom winojty?“

Čfendi: „Ščto? Wly chzecze placžicz? Ně, moji knježa, ja chzu wam žyly dom darmo dacž.“

Wobhonjerjo: „Wly so czi jara džakujemy sa twoju pscheczelniosoč a luboč. Ale njehamy dom darjenty mēcž, my chzemj placžicz, ščtož je prawe.“

Čfendi so pak ponižnje pokłoni a rjetny:

„Ščto? Je to našche pscheczeljstwo, so dyrbimy so sa pjenješami praschecz? Ně, ja chzu wam dom darmo dacž a šam so šobu.“

Naschi: „Ty by pscheczelnny muž. Ale praj nam tola placzišnu, bychmy rad widželi, ščto bebi džeržišch.“

Čfendi: „Šsebi myšlicž njekmédža, so na pjenješy hladam. Ale rjany wščał mój dom je.“

Naschi: „Daj, ale ščto bebi sa njón džeržišch?“

Čfendi: „Ščto šu pjenješy bjes wami a bjes mnu? Njejšmy my pscheczeljso? Ale, to wščał je wěšte, to je rjany dom a je i najmjenšcha 100 napoleonodorow sa wotnajeczje winojty.“ Wulke džiwanje pola naschich wobhonjerjow; stóncznje, hdyž běchu so wot šwojich stróželow trochu šhrabali, džachu k njemu: „Ně, to je pschemjele, tak wyšoko žicz njekmémny, špuschcz ty něščto.“ Ale, runjež hodžiny dołho i nim rěczachu a handlowachu, so tola nawabicž njeda, so by swoju placzišnu ponižil; a tón šamy muž, kiž chyzsche i woprědka dom darmo dacž, nětko tak kručze na šwojim žadanju wobsta, se hiščjeze rjetny, so ani koproweho pjenješka wot žadanych 100 napoleonodorow njespuschczi. Naschi dyrbjachu teho dla i prošnymaj rukomaj sašo wotencž. Duž na dompučju, pošnu hodžinu wot Hebrona, pola wješki Galhul, sa nimi jěšdny pschijěcha, so bychu so sašo wrócžili. Čfendi běšche bebi wěz pschemyšlich a chyzsche dom sa 70 napoleonodorow dacž. Ale tež tak wyšoko naschi žicz njekmédžachu. Šalle, pišche Schneller, hdyž beč tuteho efendija wjazy dnjom w šwojim domje sa hoščja poměl a beč i nim hodžiny dołho jeho dom kupował,

pschi cziwž by wón sašo husto slubił, so chze dom darmo dacž, šym jeho tak daloko pschinješł, so nam dom sa 50 napoleonodorow wostaji. — Komu njeby pschi tym do myšlow podawł pschiščok, kiž je so 4000 lět prjedy w tym šamym mječje Hebronje stał? Čžitaj 1 Mójš. 23. Abrahamowa mandželka Sarah běšche wumrjela. Wón chze ju w Hebronje na polu w jamje Machpalach šhowacz. Tuto polo škuschesche šethithštemu muzej šephronej. Duž prošy Abraham šephrona, so by jemu to polo pschedať sa pjenješy, kaz wjele je polo winojte. Šephron pať wotmolwi: „Niz tak, mój knježe, ale šlyšch mje. Sa tebi to polo darmo dam, k temu tu jamu, kotraž na nim je, k pohrjebanju twojeje morweje.“ Duž pokhilešche so Abraham a džesche: „Chzesch-li ty mi to wotstupicz, dha prošju tebe, wšmi pjenješy wote mnje sa to polo, kotrež ja czi dam, dha chzu ja šwoju mormu tam pohrjebacz.“ Duž wotmolwi pscheklepany šephron Abrahamej: „Mój knježe, pošluchaj mje, to polo je 400 šetelow winojte, ale ščto je to bjes mnu a bjes tobu? Pohrjebaj šwoju mormu.“ Abraham pošluchasche šephrona a wotwaži jemu te pjenješy.

Njeje to špodžiwne, so je so podobny podawł 4000 lět pošdžišcho w tym šamym mječje Hebronje stał na nimale to šame waščnje? Tak šu wobštejnoščje slubjeneho kraja hacž do nowiškeho cžaša we wšchelafim nastupanju te šame wostale.

Sbože šhudeho muža.

Šan Wesley pomjedasche junu, kajki šacžiščcz je šhudy muž na njeho cžinik, kotryž běšche i wrótnikom pschi gymnastiju. Tón šhudy muž pschińdže junkrocž w nozy do Wesleyjoweje štwy a praji:

„Anješ Wesley, ja bych i wami rad něščto porēcžak.“

Šako so Wesley kuf hñemny praschesche, cžeho dla tak pošdže jeho wobcžežuje, wón sašo praji:

„Šeno mało šloweczkw bych i wami porēcžak.“

Anješ Wesley bebi i nim mały žort dowoli a praji:

„Šano, dži dom a woblecž so twoju družu šutnju, potom pschińdž sašo a rěcz so mnu.“

„Šale šutnja je jeniczka, kotruž na šwěcže mam a ja so Bohu sa to džakuju.“

„Šano“, praji knješ Wesley, „ty so mi tajki njěšdasch, jako by hlódnny byl, dži dom a powjecžerjej.“

„Ša dženska nicžo mēł nješšym šhiba kuf šymneje wody“, jemu Šan wotmolwi, „a ja so Bohu sa to džakuju.“

„Ale Šano“, džesche knješ Wesley, „nětko je pošdže; ty budješch dyrbjecz wotkach wostacz a ščto budješch so potom Bohu džakowacz?“

„Ša chzu so jemu džakowacz“, praji Šan, „a hdyž tež šoža nimam, so bych so do njeho lehnyč mohł.“

„Čžeho dla, Šano? Kaf to je?“

„Ša chzu so jemu džakowacz, jeno so mam šuchi kamjen, na kotrymž móžu ležecz.“

„Šano“, praji na to knješ Wesley i wulkim špodžiwanjom, „ty so Bohu džakujesch, hdyž so nicžo woblez nimašč, ty so jemu džakujesch, hdyž šoža nimašč, so mohł w nim wotpoczowacz, ty so jemu džakujesch, hdyž nicžo jěšč nimašč. Ša pošnacž njemóžu, sa cžo mašč so džakowacz.“

„Ša so džakuju“, praji šhudy muž, „so je mi žiwjenje dať, a wutrobu, jeho lubowacz a žadanje, jemu šlužicz.“

To krotke rozrěczowanje i šhudym mužom knjesa Wesley pschekšwědczi, so dyrbi tola na wěrje něščto bycz, ščtož běšche jemu hiščjeze njesnate a cžinjeschche trojaki šacžiščcz na jeho smyšlenje a k jeho pošdžišchemu wobrocženju wjele pomhasche.

Ty pak, luby čžitarjo, kiž by wot małosče Boha a jeho šbóžnyhczžinjazu wěru nawuknył, šluž jemu i džakownej wutrobu kaž tón šhudy muž a podaj so jemu i cželom a dušču a nałož wobej k Božej cžesczi a džakowanju, kaž tež k lepšchemu bližškeho a špewaj:

O Anješ, twoje dary šu,
Ščtož šym a wšcho ščtož šamožu
Tu na tym hrěšchnym šwěcži.
Daj, so bych, kaž by pschitasať,
Wšcho k cžesczi i džakom wužiwať
A k šlužbje twojich džēczi!

Potom budže Bóh twoje cželo a dušču na šndnym dnju i krašnym mozami wuhotowacz a wupyščicz, njech by tehdom hiščjeze živy abo hižo wumrjel a budješch do šbožowneho ščtanta

pschekadżeny, so budżesz so węczijsze nad tym wjebeleć a twojeho Boha chwalicz, czesczicz a posbchowacz a s dżakom spewacz:

„Tón Knjes je wulke węzy nad nami czinił!

Tón Knjes je wulke węzy na mni czinił, teho dla so ja wjebeleu.“

Rošhlad w našim czaŕu.

Rhëzor je w jara pscheczelnimym liscze Elŕasfo-Lothringim swój dżak sa swjedzeńste, horliwe pomitanje wuprajit. Wone je jaŕne snamjo sa to, so Elŕasfo-Lothringizy poczinaja so na swoje pschewiŕowanie s rhëzorstwom swuczicz. Franzowizy su drje teho dla jara sli a swarja na naŕ w swojich nowinach. So je rhëzor italskeho kónprynza s manevram pscheprosyl, wobhladuja jako pschewulku hańbu sa nich. Zaruja teŕ jara wo njeŕwernoŕci Elŕasfo-Lothringisich bratrom. Nětko woczakuja wopyt ruŕsich wójnsich kódzow w Toulonje a njewjedza, tak so sadżerzecz s wjebeleu na swojich swjastarjach.

Kral Albert je němskeho kónprynza à la suite t. r. bjes czeŕnymi offizjerami 2. grenadërŕkeho regimenta stajit.

Schwediŕski lud je wóndano džen ŕawjedjenja zyrkwineje reformazije, na kotrymž je so zly kraj sjawnje s lutherŕkej wërje pónal, swjatoczne wobeschoł. W mjenje naškeho rhëzora je so teŕ prynz Friedrich Leopold na swjedzenju w Upsalje w Schwediŕkej wobdželit.

Miŕionŕski swjedžen w Hodziju.

Waŕny džen se ŕandženej wutoru jako s 3. dnjem kermusche sa Hodzijsku wopadu ŕaswita. Kóŕde leto ŕerbŕka duchownŕka konferenza jako pobeczne towarŕstwo snutskowneho miŕionŕstwa sa ŕerbŕke wopady swój swjedžen snutskowneho miŕionŕstwa swjeczi. Doleŕ bësche wot wŕchelatek to ŕadanje so wuprajilo, so bychu rad Hodzijski ponowjeny Boŕi dom wobladali, so ja městno swjedjenja Hodziji peŕstaji. Bóh bësche po dlëŕŕim deschczowym czaŕu ŕaŕo rjane wjedro wobradzil. Duŕ ŕadyn dŕiw njebë, so niz jenoŕ s wopady, ale teŕ s dalŕich ŕtron pscheczeljno snutskowneho miŕionŕstwa s bohatymi ŕy-wami do Hodzija chwatachu. Šerbŕka Boŕa ŕluzba so popoŕdnju w 2 hodŕ. ŕapoczja. Šdyž bë so swjedžen ŕaswonit, posawniŕtojo s naškeho balkona s wyŕeŕeje wëŕe thorale piŕŕachu a wulkotny czaŕ ŕhullŕich dŕëczji, dorosczeneje mlodŕiny, Hodzijskeho a Šerwjeno-nobliczanŕkeho towarŕstwa, wohnjoweje wobory, gmejnsich a zyrkwinych pschedŕejczerjow psched ŕaru po tam ŕhromadŕenych duchownych, kotrychž bë so 24 ŕescho, pschiczahny. Wot tam dŕëŕe psches wjazy czeŕnych wrotow do zyrkwje. Zyrkej ŕama, tak je to druhdŕe waschnje, s wënzami wupyschena njebë, doleŕ je nětko ŕama na ŕebi wulzy rjana a by psches napowŕŕenje wënzow a pletwow jenoŕ czerpika. Ale wŕŕe městna a rhodŕ bëchu pschepjelnjene s ludŕimi. Šswjedženŕke ŕerbŕke předomanje dŕerŕeŕe knjes ŕarať Goleŕ s Budŕŕŕinka wo Mat. 4, 14, a wuloŕowasche, so je Jeŕus heŕko snutskowneho miŕionŕstwa; pschetož my widŕimy 1. so wonkach wulki lud ŕteji, kiž na jeho pomoz czaŕa, 2. so s njeho móz lubosczje wu-ŕhadja, kiž pomha, 3. so budŕa wŕŕitŕy s njemu dowjedzeni ŕahojeni. Na němskim kemschenju, s kotremuž naŕ ŕaŕo swjedženŕŕi czaŕ wjedŕishe, bësche je swjedženŕŕim předarjom s. ŕarať Šylora s Minakaŕa. Na podkóŕku Mat. 20, 6. 7. wo tym rëczesche, so je našŕ dženŕniŕŕi swjedžen swjatŕ hloŕ Boŕi 1. s pokorjenju dla naškeho dotalneho ŕatomdženja, 2. s dopjelnjenju naškeje ŕŕŕesczjanskeje pschisŕluchnosczje a 3. s wjebeŕej nadŕiji na rjanu mŕdu. Wobaj předarjeŕ bëschtaj s hlubiny Boŕeho ŕlowa a se ŕiwjenja czerpaŕoj a, se swojim předomanjom ŕamaj s lubosczu s miŕionŕstwu ŕahorjenaj, móznje wo poklucharjom wutrobŕ klapaschtaj. ŕadyn dŕiw, so wopada s njepŕchetorhnjenej nutrnosczu na rjane ŕlowa předarjom këdŕbowasche. Po předomanju natwari s. kantor Rozor na wobojim kemschenju s rjanej ŕŕtyrhloŕnej ariju, kiž ŕhullŕe dŕëczji s muskim a ŕonskim thorom spëwachu, wopadu. Woltaŕna Boŕa ŕluzba bu wot ŕ. ŕararjom ŕubizy s Bulez, Gudŕ s Lubija, Wërŕaka s Hodzischczja a Wërŕaka s Budestez wobŕtarana. Kollakta do ŕŕŕliczkow, kiž so wot duchownych a Hodzijskich zyrkwinych priŕódŕŕejerjom dŕerŕachu, je 362 mł. 38 np. wunjeŕla. — Šswjedžen je so, ŕchtož mamy so pschede wŕŕëm jeho wobhladni-wemu ŕarjadowarjeŕ, s. ŕararjeŕ lic. theol. ŕmiŕŕej, dŕakowacz, jara derje radzil. Wopada je se swojim bohatym wopytom a se swojimi darami pokasala, so ma, tak sa swonkowne miŕionŕstwo, kiž so sa póhanow ŕtara, teŕ sa snutskowne miŕionŕstwo, kiž cŕëlnej a du-

chownej nudy pola naŕ wotpomhacz pnta, wutrobnu luboscz. Bóh daj, so psches předarjom ŕahorjena luboscz s niskim a hubjenym njeby wuhasla.

ŕtaczł w zyrkwji.

Na jnym czoŕnym njedŕelŕim ranju bëchu zyrkwine durje ŕwoczjinane. Duŕ pschi Boŕej ŕluzbje ŕtaczł do zyrkwje pschileczja a lëtaŕŕe wŕchelate hloŕy ŕluzŕo pschi wotkach wokoŕo. W ŕawzy ŕona ŕedŕesche, kotraž bë wo swojim hrëŕŕnym hubjenŕtwje hluboko pschewëdczena a hiŕo dlëŕŕŕi czaŕ mër sa swoju duschu pntasche. Wona ŕtaczka wuhlada a jeho se swojimaj woczomaj pschewodŕesche, tak wón wot jeneho wotna s druhemu lëtaŕŕe, so by ŕaŕo won pschischoł. S kóŕdym wotnom, haj s kóŕdym wotnjeshkom ŕpntasche wulczecz. Bjes tym, so ŕtaczł wot jeneho wotna s druhemu lëtaŕŕe, ta ŕona ŕama pschi ŕebi praji: „D ty hlupy ŕtaczko! Šjeho dla so takle prózujes, tam wonthód namakacz? Njeŕŕu durje ŕŕëroko woczjinene?“

ŕako pať bësche so ŕtaczł zyle wuspróznit, so so wjazy horjekach ŕdŕerzecz njemóŕesche, so dele do zyrkwje puŕŕëzi a woczjinene durje wuhlada. Duŕ hnydom won ŕlecza a wjebeŕy, so je wuŕwobodŕeny, radoŕczivy thërŕusŕ na ŕchtomowych halosach ŕedŕo sanjeŕe.

ŕako bë ŕtaczł won, so ŕonine myŕle ŕaŕo na pósnate hrëŕŕne hubjenŕtwo wobrocŕichu. Šŕlowa předarja wona snutskowneho njemëra dla ŕroŕmicz njemóŕesche. Wona ŕama pschi ŕebi praji:

„ŕa ŕym runje tak cŕinika, tak tón hlupy ŕtaczł. ŕa pntach mër, ale po zyle wopacznych puczach a prózowach so s hrëŕŕneho wotrocŕkownŕstwa psches wŕchelate pomozne wëzy so wuŕwobodŕicz, — ŕchtož pať bësche podarmo. W Šhryŕtuŕu mamy durje a jenicŕku pomoz. S jeho mozu móŕe cŕlowjeť knjeŕŕtwu hrëŕow cŕeknycz. ŕa ŕym doŕho doŕcz cŕinika, tak tamny hlupy ŕtaczł. ŕaŕ ŕtaczł s durjemi cŕekny, mózu ja hrëŕej psches Šhryŕtuŕa cŕeknycz.“

W wërje mër namaka. Minale w tym ŕamym czaŕu, jako ŕtaczł wjebeŕy na ŕchtomje spëwasche a so swojeho wuŕwobodŕenja wjebeŕesche, móŕesche teŕ ta ŕona w swojej wutrobje Bohu s wjebeŕym hloŕom ŕaspëwacz: „ŕhwal teho Knjesa, moja duscha, a dŕakuj so jemu, pschetož ja ŕym swojeho paŕtyrja ŕaŕo namakaŕa, kiž je mje wumohl s jastwa cŕertowych jathŕ.“

Lëta so minychu a jiny mër bësche tak rëŕa, kotraž cŕishe psches kraj bëŕi. Wodŕischo jej druhdy czaŕ pschindŕe, w kotrymž so podkóczena cŕujesche; zenje pať njelaby, so ma w Šhryŕtuŕu durje s mërj a prawej swobodnosczji. — W ŕydomdŕeŕathym lëczje bu jej Šhryŕtuŕ durje s wëcznemu ŕiwjenju. Wona je nětko se ŕwëta cŕahnyŕla. Wot teho dnja, so bë ŕtaczka w zyrkwji wohla-daka, hacž do teje hodŕiny, so psches Šhryŕtuŕa, jako psches prawe durje s doŕonjanym prawym ŕandŕe, bë na nej widŕecz, so je jej Šhryŕtuŕ wŕŕitko.

Wutroba na prawym městnje.

Pola Sedana so bataillon w pschitomnosczji krala tak ŕmuzity wopokasa, so kral w liscze, kotryž kralowje piŕasche, na njón ŕpomni. Tón ŕamy bataillon so teŕ pschi nadbëhowanju Orleansa wujnamjeni. Tam bësche horza bitwa, kule se wŕŕëch bokow lëtachu, so so ŕamo cŕi ŕmuzimi wojazy naŕŕóŕitŕu a so wohladowachu, hdŕe bychu něŕajŕi wuczëť namakali. Bataillonowy wyschť pať so na swojim konju wohladawŕŕi swojim wojakam pschiwola: „Dŕëczji, njelabudŕezje, so je ŕivy Bóh w njebjesach, bjes kotrehož wole ŕadyn wrobl s thëŕŕi njepanje!“ To pomhasche. Woni ŕtupachu do přëdka; doniž Orleans dobyty njebë. Tón ŕamy bataillon je so teŕ w pschichodŕe ŕmuzity wopokasať.

„Pomhaj Bóh“ je wot nětko niz jenoŕ pola knjesow duchownych, ale teŕ we wŕŕëch pschedawarňjach „Šerb. Nowin“ na wŕach a w Budŕŕŕinje dostacz. Na ŕchtwórcž lëta placzi wón 40 np., jenotliwe cŕizŕla so po 4 np. pschedawaju.